

Editörden

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi'nin değerli okuyucuları:

Gayemiz, bildiğiniz üzere mevcudu aşmak, zihinleri olduğu gibi nakledden herhangi bir baskıdan, “*ne derler*” endişesinden uzak kalarak, ilmi tarihçiliğe ve tarih alanında yapılacak yeni tetkikata katkı sağlamak; yeni açılımlarla okuyucu-dergi münasebetini en iyi noktaya getirmek ve sınırlı imkânlarla seviyeyi zorlayarak iyi-güzel-doğruya ulaşmaktır. “*Çabamız, tozlu aynalarda karartılan gerçeği aydınlığa çıkarma çabasıdır.*”

Bizler, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*'ni 2013 tarihinden başlayarak günümüze kadar ilk dört (4) sayıyı dijital ortamda neşretmeyi başardık. Başarmakla da kalmayarak başta ilim çevreleri olmak üzere birçok kesimden ilgi gördük; teşvik edildik. Bu durum bizi hiç kuşkusuz cesaretlendirdi, azmimizi artırdı. İşte bu azim ve cesaretle birlikte ilgili çevrelerin gösterdiği teveccüh beşinci sayımız olan Mayıs 2015 sayımızın matbaa ortamında dahi bastırılması düşüncesi tezahürünün müteharrik gücü oldu. Gayemiz dergimize okuyucunun temasını temin etmek, daha ziyade insanı etkileyerek tarihi ve bu alanda yapılan çalışmalara ilgi çekmektir. İşte yeni sayımız olan Ağustos 2015 altıncı sayımız da aynı düşüncelerin gücünden ilham almaktadır.

İş bu tarihten günümüze kadar *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, siz muhterem okuyucunun teveccühü ve destekleriyle yayın hayatını devam ettirmiş olup; bundan böyle de bu hizmet bayrağını daha ileriye şerefle, gururla taşımayı kendimize vazife bildik. Bu derginin yayınlanmasında neşv ü nemâ bulmasında ilmi prensiplere sadık kalmayı, tetebbu ve tetkikatı ön plana almayı, her mevzuda istişâri bir anlayış tarzını benimsemeyi kendimize görev saydık.

Şartlar bu anlayış ve düsturdan hareketle, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*'nin sıradan bir dergi olmadığını, yayın hayatının idamesinde ilim ve irfan dünyamızdan her alanda tecrübeli, deneyimli, işini iyi bilen mümtaz yetenekli bir kadroya sahip olduğunu bu kısacık zaman diliminde ortaya koymuştur.

Dergimiz, tarih ve kültür mirasımızın korunması, müktesebatımızın yeni nesillere aktarılması ve tanıtılmasında önemli bir fonksiyonu icra edecektir. Türkiye’de tarih alanında yürütülecek çok sayıda çalışmayı teşvik edecek, tartışmalı konulara ışık tutacaktır. Sahip olduğumuz kültür ve medeniyet dünyamızdan esintiler terennüm ettirmekle kalmayıp, fikir dünyamıza tesir edecek yeni nesil beyinde imâl-ı fikrin inkişafına vesile olacaktır.

Türkiye’de tarih araştırmaları bugün geldiği nokta itibarıyla; elbette ki dünden her yönüyle daha iyi bir konumdadır. Özellikle devlet arşivlerimizin araştırmaya açılmasıyla tarihte tartışmalı ve netameli olan birçok konu arşiv belgelerimizin tanıklığı çerçevesinde açıklığa kavuşturulmuştur.

Binaenaleyh, arşivlerimizin açılması yerli ve yabancı araştırmacıların hizmetine sunulması hem ilim adamlarımızın çalışmalarının derinleştirmesine kaynaklık etmiş hem de ülkemizin prestijini artırmıştır.

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi bunu adeta bir fırsata çevirmiş, çok sayıda değerli bilim insanımız arşivlerimiz ışığında önemli konu ve hadiseleri birinci el kaynaklardan inceleyip araştırarak dergimizin okurlarıyla paylaşmışlardır.

Şöhretli tarihçimiz Halil İnalçık Hoca: “... ben eğer şöhretli bir tarihçi olmuşsam, bunu Türk arşivlerine borçluyum. Bu arşivler çok mühim ve çok zengindir. Sosyal bilimlerle uğraşan Türk bilim adamları bu arşivler sayesinde önemli çalışmalar yapabilirler ve Türkiye'nin sosyal bilimlerdeki başarısı bizi Fransa'nın yanına yerleştirir...” diyor.

Başta akademisyenler olmak üzere bürokratlar, siyasiler, devlet adamları velhasıl bütün çevreler, Türk arşivlerinin zenginliğinden, muhteşemliğinden, çok değerli vesika ve defter serilerinden oluştuğundan bahsederler. Ancak bu değerli mirasın müessese haline gelmesi ve milli arşiv politikaları üzerinde kimse durmaz.

Bu ilgisizlik o kadar hat safhaya ulaşmıştır ki, yakın bir geçmişte (Körfez savaşı) Dışişleri Bakanlığımız “Musul petroleri üzerinde hakkımız olup olmadığının incelenmesi” maksadıyla İngiliz Arşivleri'ne bir heyetin gönderildiğinden bahsetmişti. Milletlerarası haklarımızı öncelikle kendi arşivlerimizde aramamız gerektiğini söylemeğe gerek var mı?

Türkiye'de yine bir zamanlar, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinin değerlendirilmesinde bazı ön kabullere dayalı fikirlerin (*Osmanlı'nın her türlü icraatının yüceliğini veya mukaddesliğini savunan muhafazakâr düşünce, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Osmanlı'nın bir devamı olmayıp, Osmanlı tecrübesinin yeni Türkiye'de hiçbir yansımasının bulunmadığını iddia eden devrimci düşünce*) doğması da hiç kuşkusuz arşivlerimiz üzerindeki tasarruflara menfi etki yapmıştır.

Gazeteci Taha AKYOL, “Tarihten Geleceğe” adlı eserine ünlü Fransız düşünür Raymond Aron'dan alıntı bir sözle başlar:

Aron “*Tarih şuuru tarihteki değişmeyi fark etmekle başlar.*” Der. İşte Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi tam bu noktada yayınladığı makale ve kıymetli çalışmalarıyla; tarihteki bu değişimi Türk kamuoyuna hissettirmiştir. Dolayısıyla, özel ihtisas gerektiren çalışmalarıyla toplumda bir tarih bilincinin oluşmasına yardımcı olduğu gibi fertleri 19. Asrın pozitivist anlayışını aksettiren tarih alışkanlığından da kurtarmayı gaye edinmiştir.

Bizim gibi iyi niyetli Türk tarih araştırmacıları bu alandaki çalışmalarına yılmadan, bıkmadan sonucu ne olursa olsun devam edecektir. Bunca caba ve gayrete rağmen Türkiye'de

hala çok az başarı sağlanabiliyorsa, bu bizim başarısızlığımız değil maarifimize istikamet veren mekanizmaların çoraklığındandır.

Ülkemizin ve milletimizin içerisinde bulunduğu ahval ve şartlar, bizleri bütün zamanlardan daha çok birlikte düşünmeye, birlikte hareket etmeye, hepsinden önemlisi ilkeli olmaya mecbur etmektedir.

Bu anlayış ve şiar ekseninde yayınlanan *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*'nin, düşünce iklimimizde tesir uyandırması ve irfanımıza katkı temin etmesi dileği ve temennisiyle...

Hayırlara vesile olsun.

Saygılarımla...

Hacı Haldun ŞAHİN

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Uzmanı

Editör